

Nr 135.

Av herr **Magnuson**, om ökat anslag till vakthållning för öppethållande av statens historiska museum.

I den för innevarande års riksdag framlagda statsverkspropositionen har statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet anmält, att vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien i en den 28 augusti sistlidna år dagtecknad skrivelse framhållit den stora betydelsen av ett utsträckt öppethållande av statens historiska museum och myntkabinettet och för detta ändamål hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes av riksdagen äska ett extra reservationsanslag av 15,500 kronor till vakthållning för nämnda öppethållande.

Denna akademiens framställning, vilken av statsrådet anføres i sin helhet och till vilken jag härmed hänvisar, har statsrådet uppenbarligen funnit förtjänt av beaktande. Statsrådet uttalar sig sålunda:

»Med hänsyn till den nationella uppgift, som påvilar statens historiska museum såsom utgörande en centralhärd för samlandet och ordnandet av landets arkeologiska material och dess fornminnens åskådliggörande för en större allmänhet, synes mig en utsträckt tid för museets öppethållande önskvärd och nyttig. Det ligger ju nära till hands att därvid jämföra historiska museet med nationalmuseum, som på ett annat område av kulturlivet intar samma centrala ställning och som i långt vidare utsträckning är tillgängligt för allmänheten. Emellertid ser jag mig icke i stånd att gå så långt, som akademien finner önskvärdt. Jag ser mig nödsakad att stanna vid ett ökat anslagsbelopp av 4,000 kronor för detta ändamål.

För närvarande utgår av akademiens medel till avlöning av icke-ordinarie befattningshavare en summa av i runt tal 4,900 kronor till vakthållning för museets öppethållande. Läggas härtill de 4,000 kronor, som jag nu förordar, erhållas 8,900 kronor. Det synes mig således lämpligt, att ett extra anslag med detta belopp nu uppföres i riksstaten för budgetåret 1928—1929 under rubrik: Vakthållning för museets öppethållande. Nyssnämnda belopp, 4,900 kronor, har jag, såsom framgår av min framställning under nästföregående punkt, beräknat fråndraget de för avlöning av icke-ordinarie befattningshavare vid statens historiska museum hittills utgående medlen.»

Skulle denna Kungl. Maj:ts framställning vinna riksdagens bifall och anslaget fixeras till kronor 8,900, skulle detta möjliggöra en utsträckning av tiden

för museets öppethållande antingen med högst 2 timmar per dag under hela året eller i den utsträckning, som akademien föreslagit, under högst 6 av årets månader, medan nu gällande visningstid skulle bibehållas för årets andra hälft. I båda fallen måste ändringen betraktas såsom en halvmesyr.

Det förra alternativet skulle enligt min mening medföra vissa allvarliga konsekvenser. Den för vakthållningen tjänstgörande personalen uppstår, såsom akademien redan framhållit i sin skrivelse, den mycket blygsamma ersättningen av 58 kronor per månad i grundlön, men den hittills gällande korta tjänstgöringstiden per dag har dock möjliggjort för dessa personer att vid sidan av sin museitjänst utöva något yrke, som sålunda kunnat förskaffa dem ökad inkomst.

En utsträckning av tiden för museets öppethållande med två timmar torde emellertid i väsentlig grad försvåra för dem ett dylikt förvärvsarbete vid sidan av museitjänstgöringen, som dock alltjämt kommer att bereda dem otillräckliga existensmöjligheter.

Samma svårigheter för personalen torde, om också ej i så hög grad, uppstå genom det senare av de båda förutnämnda alternativen.

Men därtill kommer, att de skäl akademien framhållit för ett öppethållande i samma utsträckning som det i nationalmuseum tillämpade synas mig synnerligen vägande. Enligt min uppfattning delvis grundad på personliga iakttagelser i museet erbjuder statens historiska museum, i all synnerhet sedan de nu pågående omändrings- och nyuppställningsarbetena i dagarna avslutats, så mycket av största intresse för den bildningssökande allmänheten, att dess ledning med fullt fog kan göra anspråk på nödiga medel för en så elementär sak som museets öppethållande i den av akademien föreslagna utsträckningen.

Det synes knappast vara förenligt med sunda ekonomiska principer att nedlägga väsentliga kostnader på dyrbara samlingars hopbringande och uppställande, men sedan förse museiledningen med endast otillräckliga medel för dessa samma dyrbara samlingars tillgodogörande för den bildningssökande allmänheten.

I varje fall synes intet skäl föreligga för att statens historiska museum skall vara mindre tillgängligt för allmänheten än övriga stora centralmuseer i Stockholm, såsom nationalmuseum och nordiska museet.

Jag får således hemställa,

att riksdagen ville höja det i statsverkspropositionen upptagna beloppet kronor 8,900 till det av akademien begärda kronor 15,500, att disponeras på av akademien föreslaget sätt.

Stockholm den 21 januari 1928.

Paul Magnuson.